

Osijek

Potrošač u pravu

Dunja MALETIĆ,
mag. iur.,
stručnjakinja za
prava potrošača

Osvrnete se oko sebe. Zagledajte se u svoju obitelj. Prijatelje. Susjedstvo. Ima li među njima djece? Ima, dakako. Sada se zapitajte koliko će se te djece ovih blagdana "urnebesno zabavljati" pirotehnikom. Zvukovi prvih petardi, raketa i topovskih udara već odjekuju Osijekom, a ja se pitam koliko su njih nabavila djeца, a koliko njihovi roditelji. Ne znaš što je tragičnije, da roditelj nema pojma što mu djetete radi izvan kuće ili da mu isti taj roditelj pirotehniku dobrovoljno stavlja na stol. Zapravo, znam, ovo potonje ipak je gore - odrasla osoba naoko kupuje pirotehniku djetetu, a zapravo ju kupuje za osobno veselje, pritom svojim primjerom učeći potomka da je posve kulerski i normalno slaviti uz eksplozije opasne za okolinu i samoga sebe. Nije kulerski. Nije normalno. Nije zabavno. Nije dostojanstveno. Malograđanski je. Primitivno. Opasno za zdravlje. Štetno za okoliš. Traumatično za životinje, ali i za mnoge ljude, osobite one stare životne dobi, bebe, obojjele od PTSP-a ili kardiovaskularnih bolesti. Potpaliž li fitilj pa za tobom grune, ne, uopće nisi hodajući primjerak frajera, već gmižuća seljačina koja se pali na prasak, u nedostatku ičega drugoga čime bi okolini pokazala istinski frajerluk. Pirotehnika i frajerluk, razočarat ću vas, ne pripadaju u isti rečenični sklop.

Svake godine u ovo blagdansko vrijeme slušamo crne vijesti koje pristižu s odjela kirurgije diljem Hrvatske o ozljedama šake, lica, očiju, usiju i opeklinama zadobivenim nestručnim i neopreznim rukovanjem pirotehnikom. Dokad? Trebaš li u životu rizik da ti, tvoje djetete ili netko treći ostanete invalidi? Bi li ti savjest bila mirna znajući da si taj invaliditet iskeširao eurima iz svojega džepa ili, u najmanju ruku, izostankom kućnog odgoja? Jednog Silvestrova i sama sam bila žrtva petarde koja mi je nasred ulice doletjela pod noge. Srećom, završilo je "samo" razderanom najlonkom i uzgred opečenom potkoljenicom. Sto da je bilo ne-

što gore, tko bi za to odgovarao? Nema te odgovornosti i odštete koje mogu nadoknadići nečije narušeno zdravje. Zakonom o eksplozivnim tvarima te proizvodnji i prometu oružja propisano je da F1 kategorija pirotehničkih sredstava obuhvaća sredstva koja u sebi sadrže manje količine eksplozivne tvari (npr. bengalske šibice, konfeti - bombice, žabice, čepovi i vrpce, pasje bombice, naboji za dječje pištolje, šibice sa zlatnom i srebrnom kišom) te su dostupna u prodavaonicama i kioscima, a njihova je uporaba dopuštena građanima starijima od 14 godina tijekom cijele godine. S druge strane, pirotehnička sredstva F2 (npr. petarde, žabice, konfeti za sobnu uporabu, manje raket) i F3 kategorije (npr. raketne, fontane, vatrometne kutije, vodopadi, redenici, petarde s bljeskom, rimske svjeće) sredstva su koja u sebi sadrže znatnije količine eksplozivne tvari te se prodaju isključivo osobama starijim od 18 godina (osim petardi i redenika iz F2 i F3 kategorije, čija je prodaja zabranjena građanima za osobne potrebe), u specijaliziranim prodavaonicama za čiju prodaju je Ministarstvo unutarnjih poslova izdalo odobrenje. Njihova je prodaja potrošačima dopuštena samo od 15. prosinca do 1. siječnja, a uporaba je dopuštena osobama starijim od 18 godina od 27. prosinca do 1. siječnja.

Istim su zakonom propisane i kazne za nepridržavanje uputa o nabavi i rukovanju pirotehničkim sredstvima, pa je tako propisana kazna od 660 do 1990 eura za fizičku osobu koja uporabljuje pirotehnička sredstva kategorije F2 i F3, a mlađa je od 18 godina ili je starija od 18 godina i uporabljuje ih u razdoblju od 2. siječnja do 26. prosinca. Propisana je i kazna od 130 do 390 eura za za-

konskog zastupnika djeteta mlađeg od 14 godina koje je uporabilo pirotehnička sredstva. Primjetite li korištenje pirotehnike suprotno naveđenim zakonskim odredbama, slobodni ste obaviti prijavu pozivom na broj 112 ili pozivom na broj vaše lokalne policijske postaje. Osim ljudskih ozljeda, straha i stresa izazvanog bukom i onečišćenja okoliša dimom, otpadom, otrovnim kemikalijama i česticama koje udišemo, pirotehnička sredstva nisu ništa manje opasna ni za životinje u prirodi, osobito za naše kućne ljubimce koji nemaju kamo pobjeći od okrutnosti sebične ljudske zabave koja ih nasmrt prestravljuje. Osjetilo sluha kod pasa i mačaka mnogo je osjetljivije na pucnjavu i glasne zvukove nego u ljudi pa je time i razina njihova stresa zbog vatrometa ili korištenja petardi i raketa mnogo veća. Životinje to pokazuju paničnim bijegom u zaklon, lavezom, civiljenjem, nekontroliranim vršenjem nužde, drhtanjem i golemim nemirom, a nerijetko u strahu podlete pod kotače automobila ili dožive srčani udar. Bolno za životinju, bolno za vlasnika koji to sluša i gleda jer malo je načina da pomogne svom krznenku.

Lijepo je čuti da Grad Osijek ni na ovogodišnjem dočeku neće biti dijelom nazadnog folkloru, kao što je lijepo čuti i da su neki trgovački centri odustali od prodaje bilo kakve pirotehnike, pokazavši time društvenu odgovornost i obazrivost prema ljudima, životinjama i okolišu.

Ipak, ne zavaravajmo se. Ulazak u 2024. nipošto neće biti spokojan. Uporaba je pirotehnike od 27. prosinca do 1. siječnja, nažalost, još dopuštena, kao i organizacija privatnih vatrometa, uz prethodno odobrenje policije. Trgovci trljaju ruke, dio potrošača troši prava mala bogatstva na jednokratne eksplozije, dok ostatak građana i nedužne životinje postaju bića drugog reda prepustena na milost i nemilost buci i ugrozi svoje psihofizičke dobrobiti.

Kako izbjegći sve opasnosti pirotehnike? Jednostavno, uopće ju ne koristiti. Kompleksne liječi radom na sebi. Buku stvaraj podizanjem glasa protiv svega trulog u društvu. Pažnju privlači svojim dobrim djelima. Djetetom se bavi bez upalača u ruci. Slobodno vrijeđate ispunij hobijima i putovanjima. Frajeriši se poštovanjem drugih živih bića i okoliša. A, umjesto pucnjavom, slavi i zabavlja se pjesmom, plešom, dobrom humorom i s još boljim ljudima! ■

ARHIVA

PIROTEHNIKA - ZNAČKA NEKULTURE I SEBIČNOSTI

Potrošač u pravu

UKLJUČILI SE SVI UČENICI I DJELATNICI

Prvi Tinkin božićni sajam privukao brojne Jugovce

USTPLJENE FOTOGRAFIE

USTPLJENE FOTOGRAFIE

Iako mu je ovo bilo tek prvo izdanje, Tinkin božićni sajam održan krajem prošlog tjedna privukao je u dvorište Osnovne škole "Tin Ujević" mnoge Jugovce i zasluzio brojne pohvale. Nadala se tome i Jasmina Vrban, prof. voditeljica školskog KUD-a, sretna što su se predviđanja učenika i djelatnika i obistinila.

Proizvodi koji su se prodavali na Sajmu nisu imali unaprijed određenu cijenu, nego je postiteljima ostavljen na volju koliko će donaciju ostaviti kako bi škola nabavila razglas za buduće priredbe druga dogadanja.

Na programu su bili Raspjevani Božić - pjevanje božićnih pjesama, U pohode Svetog obitelji - štalica, igrokaz i recitacije; Stari običaji i plesovi Slavonije - folklor; Djed Božićnjak - fotografiranje uz podjelu slatkica; Božićni napitak - topli čaj; Palaćinkarnica "Happy meal"; Slatka rapsodia; Okusi Božića; Kruha, masti, paprike; Poučna božićna staza - naučimo nešto; Sve i svašta - naziv sve govori; Adventski vijenci od pamuka i najfiniji mirisi; Zaželi sretan Božić! - čestitke; Božićne priče - prodaja straničnika; Veseli vilenjaci, Najljepše okićena jelka; Za svakog ponešto; Volim Božić - božićni asortiman. V.L. ■

NASTUP OSJEČKIH ZUMBIĆA I TEEN ZBORA INSTITUTA POLIFONIJA

Obasjali publiku radošću pjevanja

I ove su godine zborovi Instituta za zborsku glazbu Polifonija svojim raspjevanim izvedbama obogatili umjetnički program u gradu Osijeku. Tako su Dječji zbor Osječki zumbiči i Teen zbor Instituta održali prošli tjedan u foajeu Kulturnog centra Osijek, svečani božićni koncert. Zborovi su nastupili pod dirigentskim vodstvom Anje Papa Peranović uz pijanista Davora Dedića i klavirsku pratnju Mihaela Ferčeca.

Na oduševljenje osječke pu-

žična poslastica za brojnu publiku koja je imala priliku uživati u raznovrsnom repertoaru uključujući i božićne skladbe. Na pozornici su se prvo predstavili Dječji zbor Osječki zumbiči koji su svoje nestreljenje pretvorili u emotivnu energiju i povezali se s publikom zaraznom glazbenom radošću uživajući u nastupu. Svojim je nastupom Teen zbor Instituta za zborsku glazbu Polifonija pjevajući pjesme W. A. Mozarta, E. Cosetta, J. Rutteira, G. Gilpina kao i neke od tradicionalnih hrvatskih, ali i stranih, božićnih pjesama uvježbanim, zvonkim glas-

vima ispunio ionako prepušnici foaje.

I mali i veliki umjetnici pjevači uzornom su interpretacijom i nevjerojatnom energijom samouvjereno prenosili svoju ljubav prema glazbi za što ih je publika nagradila dugim i gromkim pljeskom. Izvođači i publika su ispunjenih srca s koncerta ponijeli nezaboravne glazbene trenutke. Ovim svečanim božićnim koncertom i nastupom na Adventu u Osijeku Zubici i Teensi završili su prvi dio pjevačke sezone i vesele se novim zborškim izazovima i avanturama koje ih čekaju u 2024. godini. I.A. ■

